

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Priloga št. 552

LJUBLJANA, v torek, dne 4. decembra 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 143.

Gospodarski položaj v Sloveniji.

(Poročilo podpredsednika Centrale industrijskih korporacij kr. S. H. S. g. dr. F. Windischerja na zboru centrale dne 29. novembra t. l.)

Politična tenzija, koja grozi, da se perpetuira, neugodno učinkuje na gospodarski položaj, pa je iskrena želja naših gospodarskih krogov, da nastopi skoro pomirjenje. V prilikah kakor obstajajo trpi naš kredit v tujini, in je pravzaprav čuditi se, da posledice preostrih političnih borb pri nas za gospodarstvo niso hujše. Gospodarski krogi, osobito industrija ima iskreno željo, da pride v naše javne uprave več smisla in umevanja za štedenje. Gospodarski krogi tudi obžalujejo, da se besede in nasveti gospodarskih krogov vse premalo upoštevajo, pa čisto celo vidijo, da se jim od strani političnih faktorjev zameri, ako se branijo prevelikih bremen, koja smatrajo za neznosne. V Ameriki in zapadnih državah, kjer so izkustva in blagostanje doma, vidimo, da se polaga velika važnost na sodelovanje gospodarskih osebnosti. Pri nas so prilike baš obratne in bomo kmalu tako daleč, da naši gospodarski krogi celo v svojih interesnih zastopih in na stanovskih zborih ne bodo mogli povedati svojega stališča, ne da bi se izpostavljali neprilikam. Živo je želeli, da izkušeni možje gospodarske prakse aktivneje sodelujejo v javnih upravah. Ne zapostavljajmo predolgo gospodarskih interesov, da ne bo prekasno celo v naši oblagodarni zemlji.

Letina preteklega leta nas ne more zadovoljiti. Razen v žitu, koje pri nas igra manjšo vlogo nego v rodovitnejših delih naše domovine, je odvedal pridelek v krompirju, fižolu, senu, sadju in vinu. Posledice neugodne letine in opešane kupovalne sile agrarnega prebivalstva občuti trgovina in industrija posredno in neposredno ne samo pri blagu, koje je pogrešno, ampak tudi pri blagu vsakdanje potrošnje. Lesna industrija je imela do zadnjih tednov živahno konjunkturo. V zemlji in na tujem je bilo dovolj posla in je zlasti porastel eksport v Grčijo in Levanto ob napredovanju naših direktnih kupcij. Lesna trgovina in industrija je za Slovenijo gospodarsko jako merodajna stroka, pa je ugodnejši položaj v tej stroki dobrodošlo osvežil gospodarsko stanje. Kriza v železniškem prometu je prečila potek živahnih kupcijskih poslov, koji so se zadnje čase zmanjšali vsled prošle konjunkturalne stavbeni stroki v prav občutni meri. Pomanjkanje vagonov je močno občutila i industrija premoga, koja znatnega dela izgubljenih kupcij ne more nadomestiti z naknadnimi dobavami. V izvozni kupciji industrija premoga ne more preko brda. Stavbena delavnost je bila v naših gospodarskih središčih izredno živa. Poleg nekaj večjih javnih zgradb, tako Poštne hranilnice, Pokojninskega zavoda, Delavske zbornice je bilo mnogo gradbenega dela v manjših in srednjih stavbah za stanovanja. Industrije, koje so posredno ali neposredno v zvezi z gradbeno delavnostjo tako opekarne, fabrike peči, cementa so imele dobre posle, čuje se samo često pritožbe o počasnem plačevanju. Železna industrija ima v očigled težke inozemske konkurence, koja dela pod ugodnejšimi pogoji in

ima ugodnejši transport po svoji geografski legi v pogledu cen neizpremenjeno nezadovoljiv položaj, more pa ipak delati v večjem obsegu nego predidóča leta. Ugoden je položaj tekstilne industrije, koja dobro napreduje v deželi in se izpopolnjuje. Pri prodaji blaga je treba trajne opreznosti. Trgovci so postali zbog velikih izgub dokaj opreznější v kreditiranju. Papirna industrija težko pričakuje, da se uveljavi sporazum z Avstrijo, pa ima svoje brige zbog visoke tovarnine za celulozni les in celulozo. Produkcija rotacijskega papirja je močno padla in znaša jedva ¼ prejšnje proizvodnje. Industrija umetnih gnojil se trudi s sistematično propagando dobiti teren tudi v naši zemlji sami, kjer je poraba jako majhna in mora kemična industrija te stroke s ¼ svoje produkcije v eksport, kjer stopa v trdo konkurencu s produkti drugih držav. Usnjarska industrija je bila zadovoljivo zaposlena in je mogla tudi v eksportu doseči večje kontingente. Čevljarstva industrija se težko kreče in ima jako ostro konkurencu na domačih trgih. Mlinarska industrija je predmet naše stalne skrbi, samo ¼ svoje kapacitete izkorišča in ne more iz stagnacije. Industrija živil ima isto tako prav neugoden položaj in se ne more uspešno uveljavljati v konkurenčnem boju. Elektrifikacija v deželi je lepo razvita in bi imeli ugodne pogoje za nadaljen razvoj. Neugodno učinkuje v tej industriji, kakor tudi v premogovni industriji produkcijska taksa. Žalosten je položaj industrije piva, koja je kljub izredno toplemu poletju izkazala zopet veliko opadanje produkcije in prodaje. Bati se je, da bo ta industrija kakor tudi industrija alkohola trajno nazadovala, ako ostane pri sedanjem zistemu preobčutnega obdačenja, ker konsum pada itak zbog manjše kupne sile. Obstoj industrije alkohola in piva ogrožava osobito tudi okolnost, da so na relativno majhnih ozemljih davki in doklade jako različni, kar povzroča kriumčarenje. Opasna konkurencu za te vrste industrije je tudi davka slobodna produkcija žganja agrarnega porekla, koja prihaja v promet brez plačila trošarine.

Gospodarstvo v Sloveniji ni danes — latinsko rečeno: »in floribus«. Nahaja se v težkih razmerah, toda sedaj, neposredno pred proslavo 10-letnice našega ujedinjenja morem z radostjo reči, da vlada v našem gospodarstvu — tudi če ni država kazala za gospodarstvo dovolj razumevanja — ljubezen do države in neomajna volja, da posvetimo tudi v drugi dekadi svoje najbolje moči smotrenemu gospodarskemu napredku za blagor naše domovine. Jačanje gospodarstva je po našem mnenju jačanje odporne moči naše države. Končni cilj vsakega gospodarskega dela mora biti blagostanje države, ki naj nam bo vsem in povsod srečna domovina. Industrijalci v Sloveniji znamo, da je gospodarstvo zelo važen faktor v državi, kojega se mora negovati, tudi če je gospodarstvo radi države in ne država radi gospodarstva.

»TRGOVSKI LIST« čita vsak trgovec, zato nudijo inserati najboljši uspeh vsakemu grosistu in producentu.

Po zboru Centrale industrijskih korporacij.

Zbor Centrale, o katerem smo že poročali v zadnji številki, se je po programu izvedel. V naši javnosti je vzbudil veliko pozornost po svojem aktualnem dnevnem redu in po vsebini govorov, ki so po svoji važnosti daleko presegali ob takih in podobnih prilikah običajne izjave in poročila.

Vsled tega smatramo za potrebno, da na najmarkantnejše dogodbe na tem zboru še posebej opozarjamo.

Čestitanje predsedniku gosp. Ignatu Bajloniju ob imenovanju za guvernerja Narodne banke.

Takoj po otvoritvi zbora si je izprosil besedo podpredsednik Centrale g. dr. Windischer in nagovoril guvernerja g. I. Bajlonija s sledečimi besedami:

»Od časa, ko smo imeli zadnji zbor Centrale industrijskih korporacij, dogodila se je velika in srečna novost. Dolgoletni, odlični, požrtvovalni vodja naše industrijske središnice, visoko spoštovani gospod Ignat Bajloni je bil imenovan na mesto guvernerja Narodne banke, fundamenta našega gospodarstva. Mislim, da je prav, da danes na zboru Centrale izrekamo svojem ljubljenu vodniku svoje iskrene in udane čestitke cele industrije. Imenovanje našega predsednika g. Ignata Bajlonija na najodličnejše mesto v gospodarstvu je zaslužen odlikovanje za njega, pa je i izraz dragocenega priznanja Industrijske centrale, koja je dala iz svojih redov svoje najbolje, svoje zlato. Od srca želimo, da ostane gospod guverner mnogo leta na velevažnem položaju v dobrobit celokupnega našega gospodarstva. Dopustite mi pa, da danes, gospod guverner in predsednik, adresiram na Vas našo iskreno prošnjo, našo iskreno željo, da ne zapustite kot predsednik Centrale industrijskih korporacij, koje odličan glas je v prvi vrsti Vaša zasluga. Ostanite nam zvesti, ne odnesite nam naše zlato rezerve. Za Vašo dobroto ohranimo Vam svojo hvaležnost, svojo zvestobo in svojo vdanost. Živel naš predsednik, guverner Narodne banke gospod Ignat Bajloni!«

G. guverner je pod vtisom ganljivih besed g. podpredsednika, kateremu so vsi navzoči glasno pritrdjevali s klici »Živel g. guverner«, izjavil, da mu je Centrala prirastla k srcu in da jo ne zapusti, dokler mu bodo dopuščale fizične moči.

G. dr. Windischer je v svojem nagovoru govoril celokupni industriji iz dna srca. Vsi želimo, da ostane g. guverner še nadalje predsednik Centrale, ki je v prvi vrsti po njegovi zaslugi v položaju, da more s tako lepimi uspehi zastopati industrijske interese.

Izjava zastopnika ministrstva financ glede oblastnih davščin.

Važna je bila tudi izjava načelnika min. financ g. Milorada Tosića glede oblastnih davščin. Izjava je tem bolj aktualna, ker ministrstvo prav sedaj proučava razne oblastne proračune, kateri so se mu predložili v odobritev. G. načelnik je v svojem govoru podal smernice, pa katerih hoče ministrstvo postopati pri odobravanju oblastnih proračunov. Financiranje oblasti še ni zakonito urejeno. Ministrstvo je vsled tega že v mesecu oktobru t. l. poslalo vsem oblastim navodila, po katerih naj se

ravnajo pri določanju oblastnih davščin, katere potrebujejo za pokritje proračunskega primanjkljaja. Ministrstvo zahteva, da se z oblastnimi davščinami ne ogrožava produkcije in trgovskega prometa. Težnja ministrstva gre za tem, da se oblastne davščine obdrže tudi za l. 1929 na višini, v kateri se pobirajo v l. 1928. Za leto 1929 naj se oblastne davščine izpremene samo v toliko, kolikor je to potrebno za enakomernost in izjednačenje oblastnih bremen po posameznih oblastih. Pri odobravanju oblastnih davščin bo ministrstvo stremelo za tem, da se oblastna bremena čim bolj porazdele na vse sloje prebivalstva. Vsled tega je ministrstvo priporočalo oblastim, naj nalože na vse neposredne davke enake doklade. Dalje je ministrstvo priporočalo, naj se po oblastnih davščinah ne obremeni alkohol z več nego 5 Din za hektoliter-sko stopnjo in pivo ne višje nego s 31 Din za hektoliter.

To stališče je tem značilnejše, ker se v bistvu krije z željami in zahtevami, katere so glede oblastnih davščin oglašili gospodarski krogi.

Gospodarstvo in država.

Jako lepo poročilo o položaju industrije v Sloveniji je podal na zboru g. dr. Windischer. To poročilo priobčujemo v današnji številki na uvodnem mestu. Tehtne besede g. poročevalca so našle velik odmev v naši javnosti. Dale so povod resnemu razmišljanju. Beograjsko časopisje brez razlike politične smeri jim posveča vso pozornost. O njih poroča jako izcerpno, pod raznimi naslovi. Zagrebškemu »Morgenblattu« pa je poročilo dalo povod, da pod naslovom »Križa pameti« priobčuje v nedeljski številki uveden članek, ki se bavi s političnim položajem v naši državi.

Iskrene besede o krizi, katero prestopa naša država, so v par stavkih markantno začrtale stališče gospodarstva napram državi. Splošno odobravanje, s katerim so gospodarski krogi sprejeli dalekovidne in globoko premišljene besede svojega uglednega vodnika, jim je dalo programatičen značaj.

Industrija in oblastni proračun mariborske oblasti za leto 1929.

Upravičeno pozornost je vzbudil na zboru tudi govor ravnatelja g. Krejčija iz Ruš, v katerem se je bavil z oblastnim proračunom mariborske oblasti za leto 1929. Ker so ta govor priobčili časopisi samo v krajših ali daljših izvlečkih, smatramo za potrebno, da ta govor v našem listu v celoti priobčimo:

»Industrijalci cele mariborske oblasti, koja je industrijalno jako razvita in kot taka odlične ekonomske važnosti za državo, oblast, srez in občino, so imeli pričetkom preteklega tedna v Mariboru na poziv Zveze industrijcev polnoštevilno obiskano skupščino. V skrbi za svoje obrate industrijalci v Sloveniji kakor drugod bolj ljubijo kreativno delo nego protestne zbore. Baš dosti težav imajo industrijalci in znana stvar je, da so osobito industrijalci v Sloveniji jako potrpeljivi. Zaključki oblastne skupščine v Mariboru pa so taki, da smo industrijalci v silobranu in moram tu v srečo naše države oglašiti se z glasnim »alarm« signalom. Akoprem najvažnejši objekti za davek, industrijalcem ni bila dana možnost, da se branijo proti sklepom in nameram oblastne skupščine. Na brzo roko, ne da bi gospodarske korporacije imele priliko in čas zavzeti stališče glede predstojećih horendnih bremen, so bili storjeni zaključki oblastne skupšči-

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznoverstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznoverstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.

Ceniki na razpolago.

Telefon št. 2666.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Bukinji, pošta Kreka, sprejema do 7. decembra t. l. ponudbe za dobavo pisarniškega materijala; mašinsko odelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani do 11. decembra t. l. za dobavo gumijevih obročkov in kavčukovih cevi, gradbeno odelenje direkcije državnih železnic v Ljubljani do 11. decembra t. l. za dobavo žičnikov; direkcija državnega rudnika v Velenju do 18. decembra t. l.

za dobavo mazalnih puš, verig, spojk, pločevine, mazalic in raznih ključev; direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu do 18. decembra t. l. za dobavo dveh centrifugalnih sesalk z elektromotorjem. Pri glavnem sanitetskem slagališču v Zemunu se bo vršila dne 18. decembra t. l. ofertalna licitacija glede dobave čiste vate, gutaperha-papirja in obliža. Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice TOI na vpogled.

TRAJNO koristno darilo
za Miklavža in Božič je samo
'GRITZNER' in **'ADLER'**
šivalni stroj, ter pisalni stroj
'URANIA'.

Znižane cene, najlepše opreme edino le
pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

VELETRGOVINA
kolonijalne
in špecerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA
sveže pražene kave,
mletih dišav
in rudninske vode.

Točna in solidna posredništva!
Zahtevajte cenik!

Ivan Hribar:

Moji spomini

Saj so se tikali vedno nacionalno pomembnih vprašanj ali pa so vsebovali važne novotarije gmotne prirode.

V tem je prišel potres leta 1895. Za pomožno akcijo dajal sem inicijativo jaz; a prijateljski oziri so mi velevali na shode, ki sem jih v dosledku te akcije zamišljal, vabiti vselej v svojem in njegovem imenu. Podrobno delo je bilo in je ostalo v mojih rokah. To je naravno moralo mestno prebivalstvo zapaziti in zato ni čudo, da je bilo čemdalje pogostejše čuti glasove: »Hribar bi moral biti naš župan!«

Dr. Tavčar je imel navado, da je, če je hotel po ovinkih kaj doseči, prišel k meni in mi je to pol v šali pol resno namignil. Vedel je, da ga bom razumel in znano mu je bilo, kako umevam prijateljstvo. Izkušnja ga je poučila, da se nikdar ni motil. To je bil razlog, da se je tudi v tem slučaju poslužil označene metode.

Spomladi leta 1896. peljal sem se nekoč z njim in njegovo soprogo na neko slavnost v Zagreb. Z nami v istem voznem oddelku je bil tudi dr. Fran Stor, odvetnik v Ljubljani. Dr. Tavčar zleknil se je bil po eni strani voznega oddelka, mi ostali trije pa smo sedeli nasproti njemu na drugi strani. Vrstili so se pogovori in zbijale šale. Kar naenkrat med postajama Videm in Brežice, ko smo se bili ravno zaradi nekega dovtipa vsi smejali, pravi dr. Tavčar nenadoma: »No, ali ste že slišali, da bi moja žena utegnila postati županja? Čedalje popularnejša postaja namreč v Ljubljani misel, da ima dr. Tavčar postati župan.«

Vse svoje življenje bil sem altruistiški navdahnjen. Ko bi bil prepričan, da bi delovanje dr. Tavčarjevo v oni usodepolni dobi, katera je zahtevala od župana toliko mučnega drobnega dela, moglo obroditi zaželjene sadove, bil bi ta njegov migljaj sprejel tako, kakor je želel. Tako pa sem se delal, ko da sem čisto preslišal to opombo, ob kateri je njegova soproga zardela in se je zasmejala; dr. Fran Stor pa se je smejal tako topo, kakor je to o gotovih prilikah pri njem bilo v navadi.

Le besede nismo več govorili o tem. Videti je pa bilo, da se je streznil tudi dr. Tavčar. Vstal je, sedel nasproti nam in ostal je do Zagreba zamišljen.

Kmalu na to je v klubski seji prišlo na vrsto vprašanje o županski volitvi. Občinski svenik Ivan Gogola predlagal je mene. Ob splošnem odobravanju bil je ta predlog takoj in brez debate sprejet. Dr. Tavčar sedel je takrat — v obraz jako zardel — mirno na svojem sedežu.

Ko smo šli iz klubske seje, pridruži se mi in mi pravi, da je on za načelo, naj se župani večkrat menjavajo, češ, da ni dobro, ako kdo predolgo županuje, ker drugi sicer nimajo prilike pokazati svojih upravnih zmožnosti. Menil je, da bi najbolje bilo, da se župani menjavajo vsaka tri leta. Odgovoril sem mu, da baš nasprotno s čestim menjavanjem kontinuiteta uprave silno trpi, da je torej najbolje prepustiti odločbo o tem, kdaj naj bi se novo osebo posadilo na župansko stolico, sodbi občinskega sveta.

Prva tri leta mojega županovanja šlo je vse gladko in tudi za drugo poslovno dobo bil sem soglasno predlagan v zopetno izvolitev. Nekako peto leto mojega županovanja pa mi nekoč dr. Tavčar, ko na poti iz neke seje na magistratu stopava mimo Hamannove trgovine proti domu — ko tako slučajno — pravi: »Kdaj se boš pa ti naveličal županovanja? Saj imaš vendar le gmotno škodo od tega!«

To je pravzaprav bilo res. Prejemal sem namreč letne plače 4800 kron. Ker sem si bil omislil lastno kočijo in konje, kar me je stalo gotovo toliko, ako ne več, jasno je, da mi od te plače ni preostajalo prav nič. Pri tem sem pa svojemu častnemu uradu žrtvoval še čas in trud, ki bi mi bil — porabljen v poklicnem delu — donášal dokaj dohodkov. Vprašanje je bilo

torej postavljeno na realni podlagi. — Toda meni ni bilo do gmotnih koristi. Ko bi bil mislil nanje, ne bil bi županske volitve sploh sprejel.

Stopi mi pred oči, kaj sem med tem izvršil in kaj zasnoval. Zato mu odgovorim, da želim izvršiti program, ki sem si ga postavil in da za javni blagor rad žrtvujem del svojih gmotnih koristi.

Po tem mojem odgovoru zavel je kmalu drug veter. Vedno me je pekla zveza z Nemci, katere prvotni inicijator je bil Suklje.

Kmalu se je bil zanjo ogrel tudi dr. Tavčar. Jaz sem vselej, kadar se je o tem vprašanju razpravljalo, svaril pred tako zvezo kot nemoralno in sem priporočal iskati modus vivendi z drugo slovensko stranko. Ko so potem prinesli v klub vest, da se konservativni slovenski poslanci pogajajo za zvezo z Nemci in so s tem utemeljevali taktično opravičenost, da jo sklenemo mi, bil sem v velikem razporu sam s seboj. Nameraval sem se odpovedati mandatu in sem tega omenil v nekem pismu svojemu dobremu prijatelju Vjekoslavu Spinčiču. On mi je na to dne 17. decembra 1892 odgovoril z Dunaja takole: »Pišem Ti ovo par redaka glavno zato jer si rekao u pismu 13. t. m., da si na skoku iz pokrajinskog sabora — i to jer Ti brani značaj postupati proti svojim osebnim prijateljem, i jer Ti dosljednost ne dopušta ići s njimi. Ne zameri al osobno prijateljstvo nejma nikad odlučivati u javnom življenju. Ako su po Tvojem osobnom uvjerenju zašli Tvoji osobni prijatelji na stranputicu u javnom življenju, Ti njim možeš i nadalje ostati osobnim prijateljem, al zato ne treba, pače ne smiješ da jih slediš na stranputicu u javnom životu; pače ne treba nit ne smiješ, radi toga javno življenje zapustiti, nego i kao osobni prijatelj zašli nastojati odvratiti jih na pravi put. Upravo s toga jer su zašli, je Tvoja to veća dužnost raditi, da jih odvратиš, a glavno da odvратиš zlo od svoga naroda.«

To pismo je v veliki meri pripomoglo, da nisem izvršil svoje nakane, da odložim deželnozborni mandat. Govoril sem potem dosledno proti zvezi z Nemci, pri čemer me je z veliko vnemo in prepričevalnimi razlogi podpiral zlasti poslanec Lenarčič, in sem končno dosegel tudi izmirjenje in zvezo obeh slovenskih strank. Ves srečen sem bil, ko smo ta dogodek naše domače politike praznovali slovenski deželni poslanci s skupno večerjo v Kamposhovi restavraciji v prvem nadstropju Schreierjeve hiše. Da na to bratovsko gostijo ni bilo dr. Šusteršiča, še skoro opazili nismo. Pa vendar je to imelo velik pomen. Bržkone je na sporazum pristal z miselnim pridržkom. Kmalu na to je namreč porušil bistveno določbo pogodbe in s tem dr. Tavčarju dal v roke kar se dá uspešno sredstvo za propagiranje zopetne zveze narodno-napredne stranke z Nemci, kar mu je končno tudi res uspelo.

V dosledku izmiritve in zveze slovenskih deželnih poslancev kandidovali smo v občinski svet ljubljanski pri takratnih dopolnilnih volitvah dr. Vinko Gregorič in še dva druga pripadnika Slovenske ljudske stranke. Ko se je pa zveza razbila, bil je to za občinske svetnike Slovenske ljudske stranke povod, da so stopili v občinskem svetu v opozicijo. Dr. Tavčar jel se jim je sedaj naenkrat približevati. Začel je dr. Gregoriča klicati k sebi kot zdravnika, dasi je njegov rodbinski zdravnik od nekdanj bil vladni svetnik dr. Fran Zupanec. Posvetovanja njegova z dr. Gregoričem vedla so do ustanovitve I. društva hišnih posestnikov v Ljubljani. To društvo je dr. Vinko Gregorič ustanovil, da bi imel pri naslednjih volitvah trdno organizacijo proti meni v rokah. Sejal je zame prokletstvo, a rodil se je blagoslov, kajti kaj kmalu se je pokazalo, da imenovano društvo stoji bolj na moji strani. Pri naslednjih dopolnilnih volitvah je njegov ustanovitelj dr. V. Gregorič odletel celo iz občinskega sveta. Tako se je izjalovil naklep nastopiti proti meni ter onemogočiti mojo zopetno izvolitev za župana.

O tej priliki zdi se mi potrebno pojasniti nek do-

godek, vsled katerega sem na veliko svoje obžalovanje, pa še večje veselje svojih političnih protivnikov prišel v deželni zboru v jako neprijeten položaj. — Dr. Tavčar mi je nekoč v deželni zbornici s šegavim smehom na usnicah pripovedoval: »Včeraj sem med svojimi političnimi spisi brskal in sem našel našo pogodbo z Nemci. In videl sem, da si se nam res izmuznil. Vsi smo jo podpisali; le Tvojega podpisa ni na njej!«

Kmalu na to sukala se je debata okoli te pogodbe. Ker se v naglici nisem spomnil, da sta bila izgotovljena dva izvoda, zanikal sem, da bi jo bil podpisal tudi jaz. Kasneje mi je, ko sem si poklical v spomin posvetovanja o tej stvari, med katerimi sem dosledno svaril, da bi se z Nemci vezali, še prav plastično stopilo pred oči, kako sem oni izvod, ki ga je klub izročil baronu Schweglu, podpisal zadnji izmed članov kluba in kako je tedaj pristopil Janko Kersnik in dejal: »Videti moram vendar, kako bo Hribar pogodbo podpisaval s svojo srčno krvjo.«

A Schwegel bil je v deželnem zboru prečital besedilo pogodbe z mojim podpisom. Sedel sem torej — kakor se pravi — »v omaki«. Neprijetno je to sicer bilo, a ni se mi zdelo primerno otepati se, ker sem vedel, da je Schweglu dejansko stanje dobro znano. Dr. Tavčar je moja pomoto seveda tudi takoj spoznal, a me — dasi vsa si v deželnem zboru bila soseda — nanjo ni opozoril. Po njegovem veselem smehu, ki ga je brž po moji zaletelosti delil v medsebojnih pogovorih z veleposestniškimi poslanci, sklepal sem celo, da mu moja izpodrsnitev napravlja mnogo zabave.

Ko se je bližal konec šestega leta mojega županovanja, postal je prijatelj dr. Tavčar še nestrpljivejši in našel si je bil novega zaveznika v občinskem svetniku Josipu Prosencu, ki je od nekdanj bil nagnjen k vsake vrste intrigam. Leta obdelaval je občinske svetnike enega za drugim ter je tudi dosegel, da so mu obljubili priti na neko zborovanje, v katerem se je imelo skleniti, da mene ne kandidirajo več za župana. O tem zborovanju izvedel sem slučajno po občinskem svetniku Antonu Kleinu in prišel sem tudi jaz nepovabljen nanje. Tu se je stvar naenkrat presukala. Mesto nezaupnice, katero je mislil predlagati Prosenc, prišlo je do izraza popolnega zadovoljstva z mojim županovanjem. Ko z mrzlim curkom polit koder odšel je Prosenc s tega zborovanja. Vendar pa dr. Tavčar ni obupal.

Ko se je v seji dne 13. februarja 1902 razpravljalo o proračunu za to leto, dvignil se je ter se je jel v srditem govoru zaletavati v mojo upravo. Nobena stvar mu ni bila prav. Očital mi je ustanovitev »Ljubljanske kreditne banke«, češ, da je leta na škodo »Mestni hranilnici«. Pri tem je čisto v nemar pustil, da sedi sam v njenem upravnem svetu in potemtakem vrši delo, ki je po njegovi trditvi »mestu na škodo«. Očital mi je celo vodovod, tedaj napravo, ki je ni bilo in je bržkone še danes ni popularnejše v Ljubljani, češ, da morajo meščanje za vodo preveč plačevati in da tega bremena še leta in leta ne bo konec. Toda ta »fulminantni« govor ni imel nobenega uspeha. Deloma sem govornika zavrnil sam, deloma je to storil v seji dne 14. februarja poročevalec Senekovič in dr. Tavčar je, ko je iz dvorane odhajal, čutil popolno osamljenost.

Sedaj mu je priskočil na pomoč Josip Prosenc z novim manevrom. Stavil je namreč predlog na spremembo občinskega reda in občinskega volilnega reda, modrujoč, da mora, če se te spremembe udeležijo, občinski svet razpuščen biti in da bo, ko pride do nove volitve župana, mogoče izpodbiti mojo kandidacijo. Prosenc, ki o pravoslavju ni imel pojma in se je delal učenega le zato, ker je par let služil za pisarja po odvetniških pisarnah, pa je s tem svojim predlogom izročil občinskemu svetu tako zmašilo, da ga je pravni in personalni odsek v prvi seji, v kateri se je o njem posvetoval, ob veselosti odsekovih članov dejal ad acta.

(Dalje prihodnjik.)